

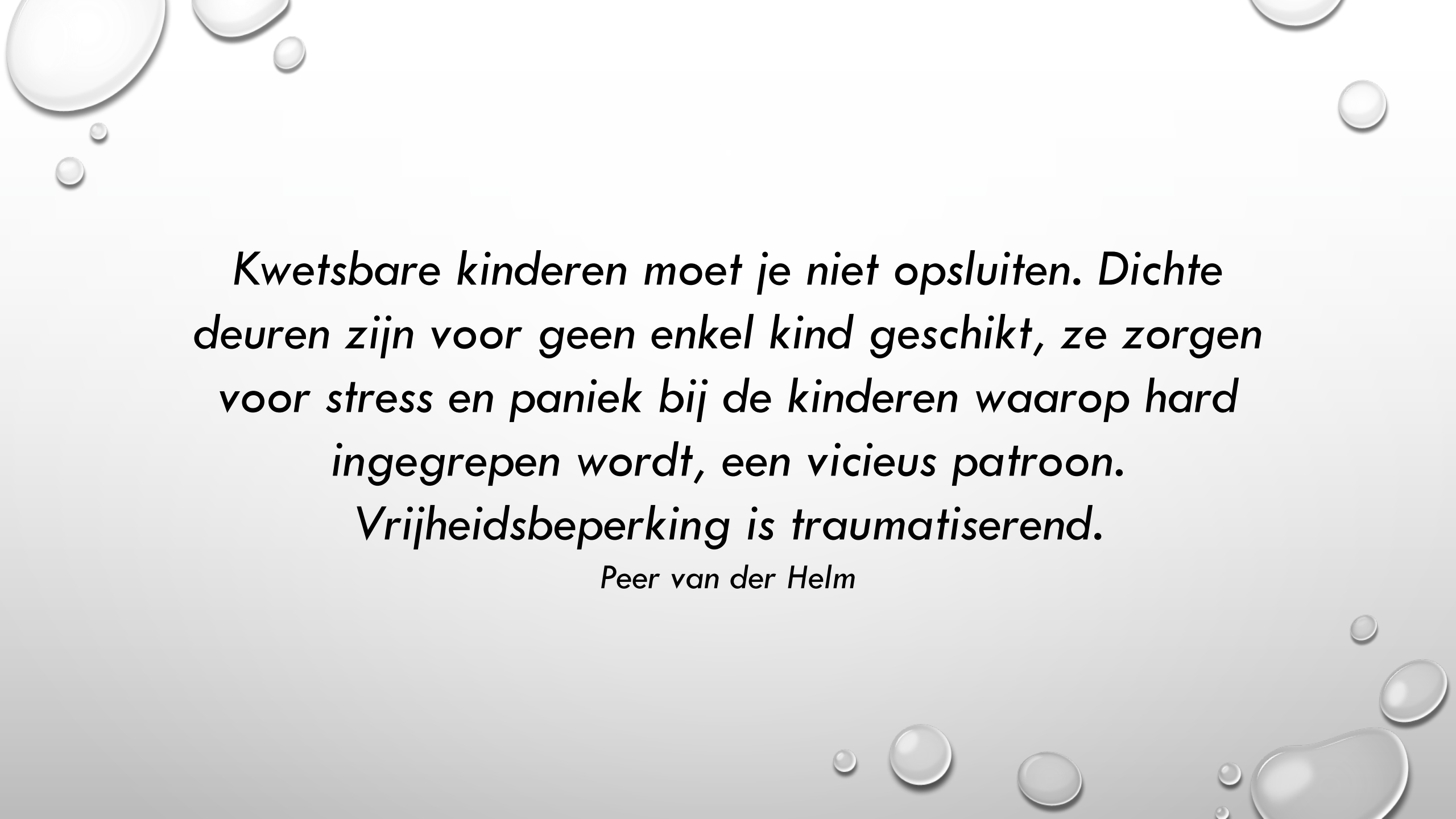

DE-INSTITUTIONALISERING EN VEILIGHEID

COLLOQUIUM
DE-INSTITUTIONALISERING
GENT 13/10/2023

Veilige Trajecten als mogelijkheid om geïnstitutionaliseerde logica's te herdenken ?

*Kwetsbare kinderen moet je niet opsluiten. Dichte deuren zijn voor geen enkel kind geschikt, ze zorgen voor stress en paniek bij de kinderen waarop hard ingegrepen wordt, een vicieus patroon.
Vrijheidsbeperking is traumatiserend.*

Peer van der Helm

VEILIGE TRAJECTEN

ALS ALTERNATIEF VOOR GESLOTENHEID?

ALS MOGELIJKHEID OM DE LOGICA'S TE DE-
INSTITUTIONALISEREN?

→ IN DE EERSTE PLAATS EEN EXPERIMENT.

→ IDEM VOOR VEILIG VERBLIJF MAAR TRAJECTEN MOETEN
ZICH CONSTANT VERANTWOORDEN

→ BELEID?

ACHTERGROND VAN VEILIGE TRAJECTEN

DECREET JEUGDDELINQUENTIE 2019

ONRUST – WEERSTAND – ANGST – PANIEK

GI ALS SLUITSTUK VAN DE PEDAGOGIE

OFWEL ORGANISATORISCH OPLOSSEN

= DOMINANTE RICHTING

OFWEL KANS OP REFLECTIE

= DE MARGE

OMZENDBRIEF BEVEILIGEND VERBLIJF (MATRIX AANTAL PLAATSEN)

W-VLAANDEREN - O-VLAANDEREN- **V BRABANT & BRUSSEL** – ANTW – LIMBURG

18 PLAATSEN – AANVANKELIJK CONSENSUS

AANVRAAG SCHIPBREUKELINGEN

MAAR, DENKEN OVER EEN ALTERNATIEF WAS VAN BIJ HET BEGIN BREDER DAN VLAAMS-BRABANT:

ORANJEHUIS & CANO- VOORSTEL DE POULE

REACTIE OP AANVRAAG SCHIPBREUKELINGEN

AANVRAAG SCHIPBREUKELINGEN NIET GOEDGEKEURD: ALTERNATIEF VOORSTEL VOOR VERBLIJF
WORDT ALS ONVOLDOENDE VEILIG BEVONDEN. ALTERNATIEVE INFRASTRUCTURELE
MAATREGELEN UITGEWERKT IN HET NETWERKVOORSTEL WORDEN NIET WEERHOUDEN

BREEKPUNT - GESLOTENHEID

- EXCLUSIEF EEN GEMEENSCHAPSBEVOEGDHEID?
- MERKWAARDIG → JEUGDDELINQUENTIEDECREET: VRIJHEIDSBEROVING ALS ULTIMUM REMEDIUM EN TEGELIJK LEGITIMERING VAN VRIJHEIDSBEROVING ALS HULP VOOR JONGEREN IN VOS-SITUATIE
- ERVARINGEN VANUIT DE “PRAKTIJK” IN DE SAMENWERKING OP UITSTROOM GI
 - DESOCIALISERENDE EFFECTEN VAN PLAATSING GI
 - CRIMINOGENE COGNITIES WORDEN EERDER OPGEPAKT
- BOVENDIEN IN DE JAREN DAARNA IN NEDERLAND
 - VERSNELDE TERUGKEER UIT DE LOGICA VAN JEUGDZORG PLUS
(OA.PIETER DIJKSHOORN EN PEER VAN DER HELM – ONDERZOEK)
 - COGNITIEVE ONTWIKKELING ↓
 - SOCIAAL-EMOTIONELE ONTWIKKELING ↓
 - DEPRESSIE ↑
 - WANTROUWEN ↑
- VRIJHEIDSBEROVING VANUIT EEN RECHTENPERSPECTIEF

- STILTE
- **MEI 2022** → VRAAG VANUIT OPGROEIEN: ZIT ER NOG LEVEN IN DE SCHIPBREUKELINGEN? →
SEPTEMBER OPSTART TRAJECTEN VANUIT SB → **LINK MET OOST- EN WEST-VLAANDEREN,
GRIENTA EN HET ORANJEHUIS**
- TRAJECTEN ALS EEN VLEK DIE ZICH UITBREIDT
- ONDERZOEK VAN DE TRAJECTEN → OVEREENKOMSTEN AWDI UGENT
- DEFENSIEVE REACTIES. TRAJECTEN ALS 'ANDERE INDICATIESTELLING'

BEREIDHEID BINNEN AGENTSCHAP OPGROEIEN PLUS EFFECTIEVE ONDERSTEUNING + EERDER
INITIATIEF TOT EEN NIEUWE OMZENDBRIEF

TRAJECTEN ALS EXPERIMENT

- GEEN GARANTIE VOOR TOT STAND KOMEN ANDERE LOGICA'S
- GEEN EENVOUDIGE CONTEXT (POLITIEK, MAATSCHAPPELIJK, MAGISTRATUUR, ...)
- ANDERZIJDS ERVARING AMBULANT WERKEN → BV. CBKI
VERSCHUIVING INSTITUUT ALS REFERENTIEPUNT NAAR HETEROGEEN VELD VAN ERVARING/BETEKENIS
- VEILIGE TRAJECTEN KANTELEN IN IN BVR "GEBLOKKEERDE ONTWIKKELINGSTRAJECTEN"

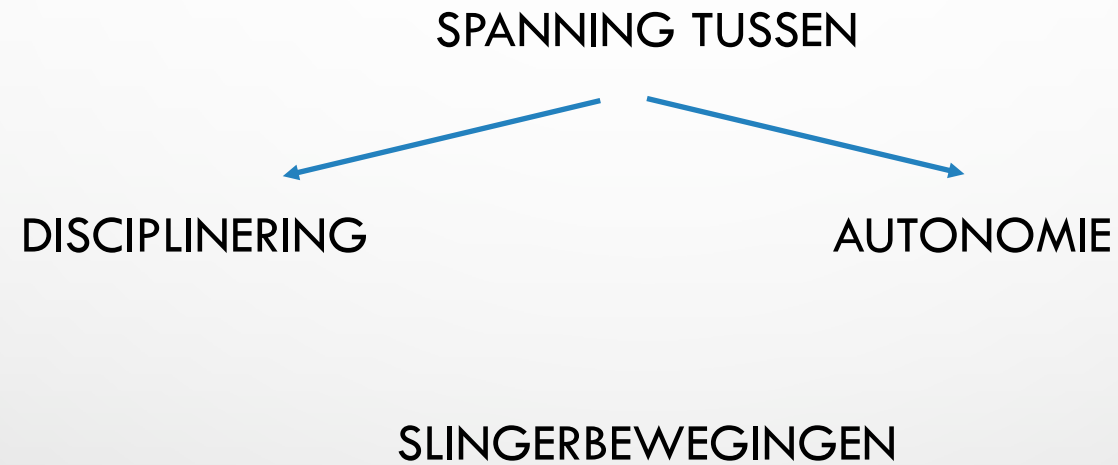
RUIMER DAN "KENMERKEN" VAN JONGEREN EN WERPT OOK DE VRAAG OP: **WAT STELLEN WE ZELF IN ALS HULPVERLENING?**

OPNIEUW ONRUST – WEERSTAND – ANGST

WAT WORDT DOORHEEN DE STELSLS GEMIST?

HISTORISCHE VOORSTRUCTURERING VERSUS HULPVERLENING ALS COMMUNICATIEVE VERANTWOORDING NAAR EN COMMUNICATIEVE OPBOUW MET DE MENSEN ZELF (KAREL DE VOS)

TRAJECTEN SITUEREN ZICH OP UNIVERSEEL SPANNINGSVELD VAN DE ZORG

RUIMTE VOOR OPVOEDING OPGEVAT ALS BEWEGING VAN BINNEN NAAR BUITEN?

ONVEILIGHEID IS EEN OBJECTIVERING VAN BUITENAF

THEMATISEREN MET BETROKKENEN ZELF IS EEN OMGEKEERDE BEWEGING

OPVOEDING ALS EEN BEWEGING VAN BINNEN NAAR BUITEN → NAAR DE WERELD TOE

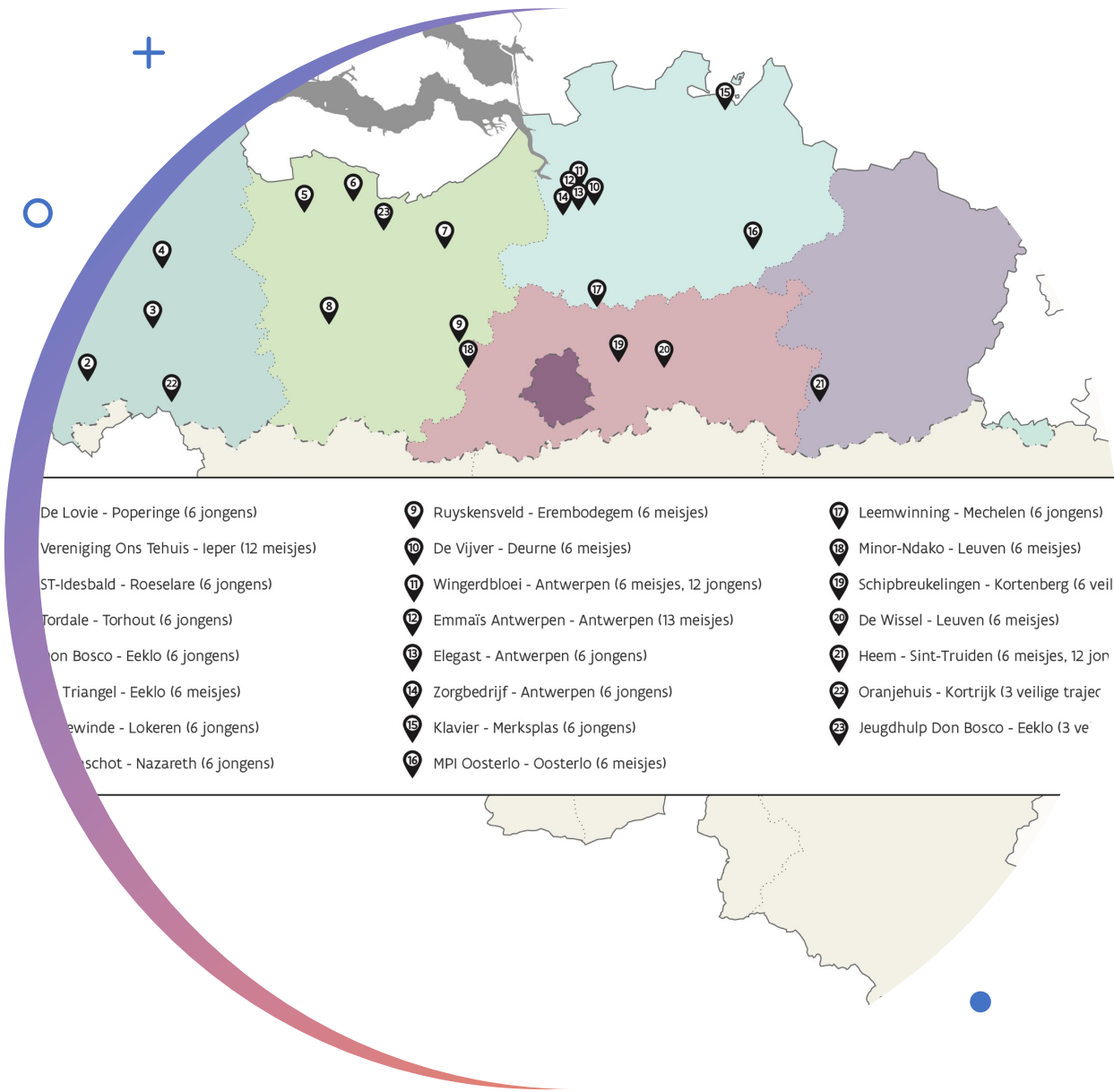
VEILIGHEID ALS OER-FENOMEEN

DEBLOKKERING > “ONTWIKKELINGSTRAJECTEN” TERUG VLOTTREKKEN

HET BIOGRAFISCH PERSPECTIEF

ZOË

INHOUD

- Aanmelding/ Reden opstart veilig traject
- Bezorgdheden consulent en jeugdrechtbank
- Dromen van de jongere

AANMELDING

- Aanmeldingsdatum: April 2023
- Door medewerkers van ACT (afdeling continuïteit en toegang)

- Op moment van aanmelding verblijft Zoë in OOC
 - Reeds twee jaar in het OOC
 - Traject zit muurvast
 - Geen motivatie, geen acties, geen activiteiten
 - Indicatie veilig verblijf

- **ONZE OPDRACHT** --> Beweging maken/ Weg uit de impasse!!!

BEZORGDHEDEN

- Vanuit de Jeugdrechtbank en de sociale dienst van de jeugdrechtbank wel wat **twijfel** en **voorzichtigheid** rond traject
 - Vragen bij voorgaande relaties, en bijgevolg huidige relatie mama
 - Wisselende partners van mama: huidige partner in de gevangenis
 - Opvoedingsklimaat Zoë, ouderlijke vaardigheden
 - Woonvorm van mama en partner
 - Veiligheid binnen de thuiscontext voor Zoë
 - Geen schoollopen op dit moment bij Zoë
 - Persoonlijke problematiek Zoë

DROMEN VAN ZOË

- Samenwonen met en bij mama!
 - Terug naar school --> richting digital arts and design
 - Op zoek naar zinvolle vrije tijdsbesteding!
- > 'normale' dromen van een jong meisje in een zeer bijzondere situatie!

VERLOOP VAN HET TRAJEKT

- STAP 1:
 - Relatie opbouwen met Zoë en mama
 - Wensen en engagementen van de verschillende betrokkenen
 - Ruimte maken om in te werken (positieve heroriëntering), problematiek herkaderen en uit zijn historische context halen
- Stap 2:
 - ACTIE
 - Inschrijven school
 - Samen op zoek en inzetten op een nieuwe woning
 - Verhuizen van het gezin
 - Ondersteunen door middel van voedselpakketten
 - Stimuleren tot werk
 - Ondersteuning vanuit Atoom 80

HUIDIGE SITUATIE

- Mama en stiefpapa wonen samen in een woning in Brugge
- Mama volgt een opleiding via de VDAB
- Stiefpapa werkt halve dagen
- Zoë is ingeschreven en loopt momenteel succesvol school in het VTI in Brugge
- Zoë straalt en krijgt meer en meer het gevoel dat ze dingen kan
- Het samenleven in de ruimere woning verloopt harmonisch
- Het gezin droomt ervan het jongere zusje ook thuis te laten wonen (eerste stappen gezet)

GRIENTA

Bij opstart traject (instroomoverleg)

- 13 jarig meisje
- drugsproblematiek
- zorgen hygiëne
- onder gewicht
- contactbreuk moeder
- geen contact vader (al jaren)
- woont in een onveilig opvanggezin
(drugproblematiek, geen grenzen, geen
financiële middelen,...)

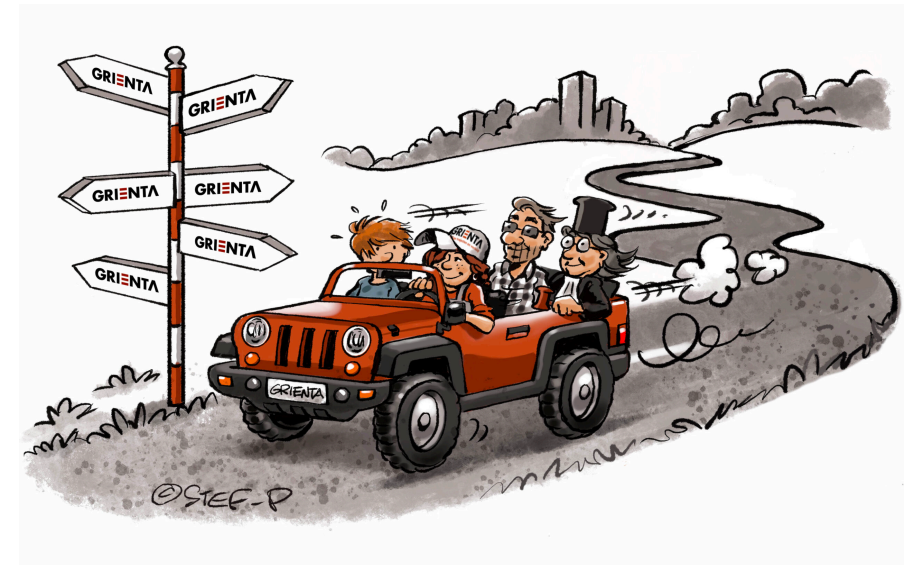
Hoe installeren we 'veiligheid' ?

- elke dag zijn we onvoorwaardelijk aanwezig (ter plaatse, contact via telefoon,..)
- we hoeven niet altijd te praten, stilte werkt! (park)
- we zijn duidelijk in onze communicatie, open en transparant. Ook al gaat het over moeilijke dingen.
- samen dingen doen (pretpark)
- mee stappen in de onveiligheid (in opvanggezin)

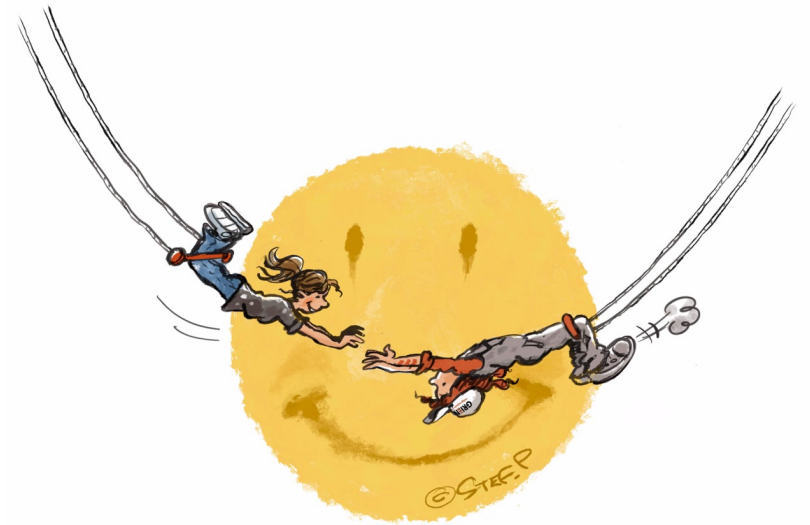
Hoe installeren we 'veiligheid'?

- - zorg dragen voor (hygiëne problematiek aanpakken)
- - durven beslissingen nemen (stopzetten school)
- - onvoorwaardelijk er zijn, ook al gaat het barslecht, we pakken de situatie aan zonder een oordeel te vellen over goed of slecht. (dakloos op een gegeven moment, elke dag een nieuwe slaappleats zoeken)
- - durven out of the box denken
- (contacten met jrb in het park)

Situatie na 6 maanden

- - plaats in een residentiele voorziening (een veilige/stabiele plaats waar ze mag zijn)
- - eerste stappen in contacten met moeder (onder begeleiding leuke dingen doen)
- - Papa is wel 'aan boord'.
 - Jongere wil dat papa geïnformeerd is, maar wil nog geen contact
- - jongere gaat naar school (met vallen en opstaan)
- - drugproblematiek is onder controle
- - persoonlijke hygiëne is niet meer zorgwekkend.

GRIENTTA
samen onderweg